

Høringsuttaalelse – Temaplan for Trondheim kulturskole 2026–2030

Råd for kunst og kultur i Trondheim (RKKT)

Innledning

Råd for kunst og kultur i Trondheim (RKKT) vil berømme Trondheim kommune for en ambisiøs og gjennomarbeidet temaplan. Planen gir et solid grunnlag for å videreutvikle kulturskolen som en viktig aktør i Trondheimssamfunnet.

RKKT vil samtidig understreke at kulturskolens rolle først og fremst ligger i selve møtet med kunstfagene. Å lære å spille et instrument eller uttrykke seg gjennom et kunstfag gir barn og unge erfaringer med fordypning, mestring, disiplin og kreativ utfoldelse. Dette har en egenverdi og er samtidig grunnleggende for utviklingen av både enkeltmennesker og kulturlivet.

På dette grunnlaget er kulturskolen også en viktig aktør i arbeidet med inkludering, oppvekst og sosial bærekraft. Planen synliggjør godt hvordan kulturskolen kan bidra til å forebygge utenforskap og styrke fellesskap blant barn og unge.

RKKT støtter særlig den tydelige ambisjonen om kulturskole for alle, samt utviklingen av breddetilbud som Kulturdag og Fargespill.

Fra interne behov til samfunnseffekt

RKKT mener at planen bør styrkes på ett avgjørende punkt:

Tiltakene må i større grad begrunnes i kommunens samfunnsbehov og forventede samfunnseffekter, og ikke ensidig i kulturskolens interne behov.

Slik planen nå er utformet, er samfunnseffektene godt beskrevet i innledningen og i de overordnede målformuleringene. Når det gjelder de konkrete tiltakene, er begrunnelsene imidlertid ofte knyttet til kulturskolens egne kapasitets- og driftsutfordringer – som ventelister, lokalmangel og behov for flere elevplasser.

Dette er selvsagt viktige og reelle utfordringer, men de er ikke i seg selv en tilstrekkelig begrunnelse for prioritering i en kommune med mange konkurrerende behov.

RKKT anbefaler derfor at tiltakene tydeligere kobles til hvilke samfunnsutfordringer de skal bidra til å løse, og hvilke effekter de forventes å gi – for eksempel knyttet til sosial ulikhet, utenforskap og inkludering.

Tiltak som økning i elevplasser, etablering av kulturskolesentre, utvikling av Kulturdag, moderasjonsordninger og nye lokaler bør i større grad begrunnes ut fra slike effekter. Et tydeligere fokus på samfunnseffekter vil styrke planen som styringsdokument for utviklingen av Trondheim.

Kulturskolen som del av det samlede kunst- og kulturlivet

Temaplanen beskriver kulturskolen godt som en aktør i oppvekstfeltet, men i mindre grad som en del av det samlede kunst- og kulturlivet.

RKKT vil understreke at kulturskolen er en sentral del av byens kunst- og kulturøkosystem. Den er en viktig rekrutteringsarena for framtidens kunstnere og kulturarbeidere, en samarbeidspartner for både frivillige og profesjonelle aktører, og en del av infrastrukturen som opprettholder og utvikler et levende kulturliv i Trondheim.

Frivilligheten er en bærebjelke i kulturlivet og en avgjørende samarbeidspartner. Særlig gjelder dette samspillet med kor, korps og orkestre, som er viktig både for rekruttering og aktivitet. RKKT vil understreke behovet for å videreutvikle dette samarbeidet.

Når det gjelder deltakelse, bør det arbeides mer målrettet for bedre kjønnsbalanse, herunder rekruttering av flere gutter til kulturskolens tilbud.

Temaplanen har en tydelig sosial profil, men mangler i stor grad et perspektiv på kunst og kultur som næring og verdiskaping. Kulturskolen spiller en viktig rolle også her. Mange ansatte er kunstnere i deltidsstillinger og kombinerer pedagogisk arbeid med aktiv kunstnerisk virksomhet. I tillegg er kulturskolen, blant annet gjennom Den kulturelle skolesekken, en viktig oppdragsgiver for kunstnere i regionen.

Kulturskolen er en del av rekrutteringsgrunnet for kulturelle og kreative næringer, og talentutvikling må også sees i et langsiktig perspektiv som inkluderer profesjonelle løp.

RKKT anbefaler at temaplanen tydeligere synliggjør kulturskolens rolle i utviklingen av Trondheims kultur- og kreative næringer. Dette vil styrke både kulturskolen og Trondheim som kultur- og kunnskapsby.

Arealer og kvalitet på lokaler

RKKT støtter planens tydelige fokus på behovet for bedre og mer egnede lokaler.

Vi vil særlig understreke at kvaliteten på øvings- og undervisningslokaler er avgjørende for både læring, trivsel og kunstnerisk utvikling, og at dagens praksis gir for stor variasjon i kvalitet.

RKKT anbefaler at Trondheim kommune:

- innfører bruk av relevante nasjonale standarder for kulturbygg, herunder NS-ISO 23591:2021 (øvingslokaler for musikk) og NS 8178:2023 (framføringslokaler)
- sikrer at disse standardene legges til grunn i nye skole- og kulturbygg

Erfaringer fra nyere skolebygg viser at manglende bruk av slike standarder gir lokaler som ikke er tilfredsstillende for kunst- og kulturformål.

Samtidig er utfordringen ikke bare kvalitet, men også tilgang og utnyttelse av eksisterende lokaler. Mange kommunale bygg står i praksis ubrukt etter skoletid, fordi utleie utløser kostnader til vakthold, renhold og administrasjon som den enkelte skole ikke har rammer til å dekke.

RKKT vil derfor peke på behovet for tiltak som kan senke disse barrierene, som for eksempel en tilsynsvaktordning for kulturlivet etter modell fra idretten.

Det er også behov for en mer systematisk utvikling av kulturarenaer i Trondheim, samt oppgradering av eksisterende øvingslokaler, både for kulturskolen og det frivillige kulturlivet. Kulturskolens arealbehov må sees i sammenheng med hele byens behov for kulturarenaer, og sambruk og åpning av lokaler for flere aktører må prioriteres.

Kulturdag, finansiering og rammevilkår

RKKT støtter ambisjonen om å gjøre Kulturdag tilgjengelig for alle skoler. Samtidig fremstår dagens finansieringsmodell som en barriere for full utbredelse, ved at tilbudet i stor grad blir avhengig av den enkelte skoles økonomiske handlingsrom.

RKKT anbefaler derfor at finansieringen i større grad legges direkte til kulturskolen, og at kulturskolen gis et tydelig ansvar for organisering og gjennomføring av ordningen. Dette vil bidra til mer likeverdig tilgang, større forutsigbarhet og en mer helhetlig utvikling av tilbudet på tvers av skolene.

Planen synliggjør samtidig tydelig hvilke tiltak som krever økte ressurser. RKKT vil understreke at realisering av ambisjonene forutsetter reell prioritering i kommunens budsjetter. Kulturskolen bør i denne sammenheng sees som en langsiktig investering – både i oppvekst, inkludering og utviklingen av byens samlede kunst- og kulturliv.

Avslutning

RKKT mener temaplanen gir et godt og viktig grunnlag for videre utvikling av Trondheim kulturskole.

Samtidig vil vi understreke at planen må tydeliggjøre kulturskolens rolle som virkemiddel i kommunens samlede samfunnsutvikling. Det innebærer å klargjøre hvilke samfunnsutfordringer kulturskolen skal bidra til å løse, hvordan tiltakene er prioritert, og hvilke resultater som forventes.

Kulturskolen er ikke bare et opplæringstilbud, men en sentral del av infrastrukturen for framtidens kunst- og kulturliv i Trondheim. Med tydeligere prioriteringer og sterkere forankring i kommunens overordnede mål kan temaplanen bli et kraftfullt verktøy for å utvikle en inkluderende, skapende og bærekraftig kulturby.